

**Засідання круглого столу на тему:
«РОЗВИТОК СИСТЕМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ДОРАДНИЦТВА –
ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН НА СЕЛІ.
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИКІВ ТА СПЕЦІАЛІСТІВ
АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ»**

18 березня 2015 року у Вінницькому національному аграрному університеті відбулося засідання круглого столу з проблем розвитку системи сільськогосподарського дорадництва. Основною метою даного заходу була апробація результатів наукових досліджень з питань інформаційно-консультаційного забезпечення агробізнесу, а також розробка дієвого механізму щодо посилення діалогу і ефективного обміну досвідом розбудови сільськогосподарської дорадчої діяльності, впровадження нових методів роботи під час підвищення кваліфікації керівників та спеціалістів агропромислового комплексу.

Слід зазначити, що для перспективного економічного розвитку важливі не лише нові знання, а й наявність дієвої системи їх поширення, якою сьогодні виступає дорадництво, як інституційний механізм інформаційно-консультаційного забезпечення.

Дорадча діяльність є одним з найбільш важливих інструментів підтримки, розвитку аграрної сфери, у контексті підвищення ефективності та прибутковості сільськогосподарського виробництва [3]. Кропивко М.Ф. стверджує, що сільськогосподарське дорадництво є складовою управління АПК в умовах його демократизації та самоврядування. Його основним завданням є спрямування суб'єктів сільськогосподарської діяльності і сільських громад на інноваційний розвиток. З огляду на це у ході реформаційних перетворень сільськогосподарське дорадництво має бути органічно вбудоване в організаційні структури міжгосподарського самоврядування та забезпечення інноваційного розвитку [1].

Існуюча в Україні система підвищення кваліфікації кадрів передбачає обов'язкову систематичну перепідготовку окремих категорій фахівців. Сьогодні існує об'єктивна необхідність в отриманні різноманітної новітньої професійної інформації, яка доноситься до слухачів за допомогою різноманітних навчальних методів. Проте доступ до неї може бути доволі ускладнений. Саме з метою полегшення доступу до такої інформації і формується національна система інформаційно-консультаційного забезпечення АПК або сільськогосподарського дорадництва [2].

Разом з цим, ефективне господарювання в конкурентному середовищі можливе лише за умови постійного підвищення рівня знань і удосконалення навичок прибуткового ведення господарства, що забезпечується через систему підвищення кваліфікації кадрів.

Головне завдання підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів – забезпечення швидкої реалізації нових наукових, технічних, організаційних та економічних ідей в практику діяльності підприємства, а також створення належних умов для забезпечення держави якісним трудовим потенціалом.

Метою постійного підвищення кваліфікації є позитивне заохочення всіх бажаючих до вдосконалення своїх знань в умовах змін та зростання обсягів знань та навичок, необхідних для підтримання високих стандартів агропромислового розвитку України.

Підвищення кваліфікації сьогодні – це формування професійного діалогу між викладачем-теоретиком та слухачем-практиком, метою якого є обмін досвідом та передбачення чіткої спрямованості на формування системи знань і умінь, які складають основу професійної компетентності кадрів, їх підготовленість до здійснення ефективного господарювання в умовах швидких та системних змін.

Спільне засідання круглого столу присвячене проблемі розвитку і функціонування дорадництва як системи підвищення кваліфікації кадрів, а також механізму поширення нових знань в аграрній сфері. Його організаторами виступили Навчально-науково-виробничий комплекс «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»; Вінницький національний аграрний університет; Інститут біоенергетичних культур та цукрових буряків НААН України; Департамент агропромислового розвитку Вінницької облдержадміністрації.

Засідання відкрив **Мазур Віктор Анатолійович**, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи Вінницького національного аграрного університету, який у своєму виступі на тему: *«Застосування можливостей дорадчої служби для забезпечення зовнішньоекономічної діяльності АПК України»* – наголосив, що управління економікою реалізується на трьох основних якісно різноманітних, але взаємопов'язаних рівнях: державному, регіональному та на рівні підприємства. Управлінські рішення на кожному з них мають ґрунтуватись на достовірній, надійній, об'єктивній інформації, бо тільки вона є ключем до дієвого, ефективного управління. Тому, система дорадництва через фахові структури повинна забезпечувати відповідні рівні (обласний, регіональний рівень, район, підприємства) інформаційно-консультаційними послугами щодо умов, принципів та методів здійснення економічної діяльності аграрними господарствами.

Із вступним словом і доповіддю на тему: *«Сільськогосподарське дорадництво в Україні як дієвий інструмент сприяння розвитку сільських територій»* виступив **Курило Володимир Іванович**, доктор юридичних наук, професор, академік АН ВО України, заслужений юрист України, виконувач обов'язків ректора Вінницького національного аграрного університету – наголосив на важливості проведення подібних засідань та семінарів із використанням наукової новизни у контексті сучасних проблем розвитку сільськогосподарського дорадництва. Серед соціальних інститутів суспільства сучасної цивілізації, освіта займає одну з провідних позицій. Адже благо людини, темпи економічного, науково-технічного, політичного і соціального прогресу залежать від якості та рівня освіти.

У засіданні також взяли участь: доктор економічних наук, професор, академік НААН, віце-президент Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України, завідувач відділу Національного наукового центру «Інституту аграрної економіки» **М.Ф. Кропивко**; перший заступник директора департаменту агропромислового розвитку Вінницької обласної державної адміністрації **В.М. Кирилюк**; голова асоціації фермерів та приватних землевласників Вінницької області **І.І. Кухарчук**; сільськогосподарські дорадники та експерти-дорадники споживчого товариства «Вінницька обласна сільськогосподарська дорадча служба «Агродорада»; представники компанії «Седна-агро»; начальники управлінь агропромислового розвитку райдержадміністрацій Вінницької області; керівники агропідприємств; представники таких установ як: Навчально-науково-виробничий комплекс «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум», Інститут біоенергетичних культур та цукрових буряків НААН України, Вінницький національний аграрний університет, Національний університет біоресурсів та природокористування України та ін.

Під час засідання круглого столу тривало обговорення питань щодо розвитку сільського господарського дорадництва в Україні у час змін те реформ, удосконалення сучасної системи підвищення кваліфікації керівників та спеціалістів агропромислового комплексу України, через застосування комплексу дорадчих послуг тощо.

Учасники круглого столу виступили з актуальними доповідями щодо розвитку дорадчої діяльності та необхідності підвищення кваліфікації кадрів на наступні теми:

- **Розвиток сільськогосподарської дорадчої діяльності в умовах децентралізації влади та Євроінтеграції України**

Кропивко М.Ф., д-р екон. наук, проф., академік НААН, віце-президент Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України, зав. віділу Національного наукового центру «Інституту аграрної економіки», який виклав своє бачення сучасного стану і перспектив розвитку сільськогосподарської дорадчої діяльності;

- **Система підвищення кваліфікації керівників та спеціалістів агропромислового комплексу України у “Навчально-науково-виробничому комплексі “Всеукраїнський науково-навчальний консорціум””. Сучасний стан та перспективи розвитку**

Титаренко О.М., директор центру післядипломної освіти та дорадництва Вінницького національного аграрного університету. Поінформувала щодо нової прогресивної форми навчально-науково-виробничого об'єднання «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум» аграрної галузі, яка дозволяє інтегрувати та сконцентрувати науковий, навчальний, інноваційний та технологічний потенціал колективів різних установ, а також дає можливість запроваджувати формування нової кадрової системи управління. Таке поєднання наукових досліджень, виробництва наукоємної продукції і освіти сприяє покращенню досягнень науки, підвищенню освітніх стандартів, здобування кращих теоретичних і практичних знань;

- **Дорадництво та його освітні програми як складова сучасного розвитку економіки України**

Кальна-Дубінюк Т.П., д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри аграрного консалтингу та сервісу Національного університету біоресурсів і природокористування України – яка окреслила значну потребу державної підтримки, досвідчених фахівців в цій сфері та викладачів, сільськогосподарських дорадників і експертів-дорадників;

- **Місце дорадництва в системі розвитку АПК**

Кирилюк В.М., перший заступник директора Департаменту агропромислового розвитку Вінницької облдержадміністрації – охарактеризувала систему підвищення рівня знань і вдосконалення практичних навичок з питань ведення сільськогосподарського виробництва;

- **Потреба дорадчих послуг для агроформувань Вінницької області**

Кухарчук І.І., голова асоціації фермерів та приватних землевласників Вінницької області, що дала об'єктивну оцінку необхідності активізації роботи дорадчих служб, які надають послуги сільському населенню;

- **Проблеми та перспективи діяльності дорадчих служб**

Климчук М.С., голова споживчого товариства „Вінницька обласна сільськогосподарська дорадча служба „Агродорада” – обґрунтував доцільність механізму спрощення одержання бюджетних коштів щодо здійснення інформаційно-консультаційної діяльності для сільгоспвиробників;

- **Особливості навчання дорослих в дорадництві**

Довгань Ю.В., асистент кафедри дорадництва та інформаційних технологій в менеджменті Вінницького національного аграрного університету – дав оцінку організації та забезпеченні навчальної складової системи сільськогосподарського дорадництва, яка потребує спеціально підготовлених кваліфікованих фахівців-дорадників, які володіють не тільки професійними знаннями в певній галузі аграрного виробництва, але й основам педагогічних та психологічних методів роботи. Якщо мати за мету побудувати дієву національну систему сільськогосподарського дорадництва, то необхідно цілеспрямовано підготувати в рамках магістерських освітніх програм близько 10 тисяч фахівців з дорадництва. Вінницький національний аграрний університет вже здійснює відповідну роботу;

▪ **Кадрове забезпечення дорадчих служб**

Амонс С.Е., к. с.-г. наук, доцент кафедри дорадництва та інформаційних технологій в менеджменті факультету менеджменту та права Вінницького національного аграрного університету – охарактеризував систему добору та оцінку кадрового потенціалу дорадчої служби, яка має бути економічно доцільною, втрати на її проведення повинні співвідноситись з перевагами, які можуть бути отримані внаслідок її реалізації.

У своїх виступах учасники круглого столу наголошували на значимості тісної співпраці та партнерства у напрямі підвищення кваліфікації та виходу на новий рівень розвитку дорадчої діяльності з метою зміцнення кадрового потенціалу.

В процесі обговорення найважливіших питань, учасники круглого столу прийшли до наступних висновків та рекомендацій:

- подати пропозицію щодо початку формування державної системи дорадництва в Україні та її фінансування;
- сприяти створенню національного центру сільськогосподарського дорадництва України з його обласними, районними відділеннями та місцевими представниками;
- сприяти розвитку дорадчої освіти в Україні починаючи зі спеціальних дисциплін в школах, а далі – для бакалаврів і магістрів у центрі післядипломної освіти та дорадництва;
- забезпечити постійний рух контингенту молодих спеціалістів з підвищення кваліфікації в Центрі післядипломної освіти та дорадництва до набуття форми «традиційної»;
- стимулювати діяльність дорадників та експертів-дорадників державними відзнаками та нагородами;
- сприяти започаткуванню нового науково-практичного журналу «Дорадництво України: теорія, практика, інновації»;
- підтримати зусилля організаторів та ініціаторів щодо прийняття за основу стратегічних напрямків співпраці між сільськогосподарськими господарствами та закладами післядипломної освіти.

За результатами засідання круглого столу сподіваємось, що наше спільне засідання стане початком тісної співпраці та партнерства у напрямі підвищення кваліфікації та виходу на новий рівень розвитку дорадчої діяльності з метою зміцнення кадрового потенціалу. Таке поєднання наукових досліджень, виробництва наукоємної продукції і освіти сприятиме покращенню досягнень науки, підвищенню освітніх стандартів, набуття нових теоретичних і практичних знань.

Список використаних джерел

1. Кропивко М. Ф. Шляхи розвитку сільськогосподарського дорадництва в Україні / М. Ф. Кропивко // Науковий вісник НУБіП України. – Київ, 2011. Вип. №168. ч. 3 – С. 10–16.
2. Серeda Л. М. Роль сільськогосподарського дорадництва та підвищення кваліфікації кадрів у забезпеченні сталого розвитку сільської місцевості та підвищенні ефективності агропромислового виробництва України / Л. М. Серeda, С. Е. Амонс, Л. І. Довгань, Ю. В. Довгань // Збірник наукових праць. Серія : Економічні науки: Вип. №1 (56) / Вінницький НАУ. – Вінниця, 2012. – С. 116.
3. Максимова С. В. Розвиток дорадництва аграрної сфери економіки / С. В. Максимова // Українська наука : минуле сучасне, майбутнє. – 2014. Вип. 19(1) – С. 67 – 72.

В.А. МАЗУР, кандидат сільськогосподарських наук, доцент
проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

О.М. ТИТАРЕНКО, директор центру післядипломної освіти та дорадництва
Вінницький національний аграрний університет